

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjørelse og informasjon fra kredittforetak

31. desember 2023 Grong Sparebank

INNHALDSFORTEGNELSE

PILAR 3 – OFFENTLIGGJØRING AV INFORMASJON OM KAPITAL, RISIKOFORHOLD, GODTGJØRELSE OG INFORMASJON FRA KREDITTFORETAK	0
1. Innledning og formål med dokumentet	2
2. Styring og kontroll av risiko	2
3. Informasjonsplikt for foretak som har eierinteresser i foretak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett	5
4. Vedlegg: Standardisert skjema for offentliggjøring av bankens nøkkeltall for kapital og likviditet.....	7

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

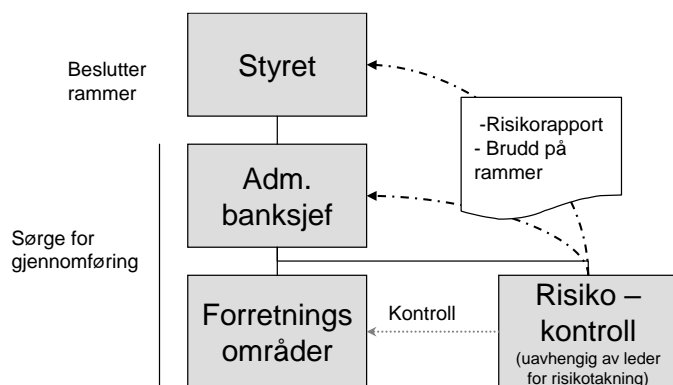
God risikostyring er en viktig forutsetning for at banken skal nå sine mål. Risikostyring er derfor sentralt i den daglige driften og i styrets arbeid.

Styret har det overordnede ansvaret for bankens risikostyring. Styret beslutter bankens risikoprofil og vedtar rammer og overordnede retningslinjer for risikostyringen. Styret overvåker administrasjonen og sikrer seg at retningslinjer blir fulgt og at eksponeringen holdes innenfor vedtatte rammer.

Administrerende banksjef og ledere med ansvar for risikotagning har en utøvende rolle, og sørger for etterlevelse av de beslutninger styret har fattet.

Risikokontrollfunksjonen (Risk Manager) kontrollerer etterlevelsen av styrets beslutninger og utarbeider rapporter til ledelsen og styret.

Rollefordelingen kan illustreres slik:

Policy for virksomhets- og risikostyring gir en overordnet beskrivelse av virksomhetsstyringen, herunder risikostyringen i banken. Dokumentet er forankret og vedtatt av bankens styre, og skal også ses i sammenheng med bankens strategi og vedtekter.

I tillegg til policy for virksomhets- og risikostyring har banken egne policydokumenter for de viktigste risikoområder. Dette gjelder bankens kreditt, markeds- og likviditetsrisiko. Operasjonell risiko er beskrevet i et eget policydokument, som også må ses i sammenheng med de øvrige risikotyper. Banken har ikke etablert egne policydokumenter for risiko knyttet til strategiske beslutninger, forretningsmessige forhold og bankens omdømme. Disse risikoene er likevel hensyntatt ved vurdering av bankens kapitalbehov i ICAAP-prosessen.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap i forbindelse med kredittgiving på grunn av at kunde ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser. Dette er den risikoen som kan ha størst konsekvens, og er dermed den risikoen banken har mest fokus på. Sentrale forutsetninger for å redusere denne type risiko er god kredittvurdering samt at alle ansatte etterlever gode rutiner. Banken mener å ha god kontroll på kredittrisikoen, gjennom gode systemer og rutiner for kredittgivingen og oppfølging av engasjement.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, herunder likviditetsbuffer, trekkrettigheter, forfallsstruktur, innskuddsdekning, overføringsgrad til EBK, som løpende fremlegges for styret. Banken benytter Finanstilsynets modell for beregning av Liquidity Coverage Ratio (LCR), Net Stable Funding Ratio (NSFR). Det er satt en minimumsramme for LCR, som ligger 10 % over offentlig krav. Banken benytter også stresstester og likviditetsprognoser i sin daglige likviditetsstyring. Beredskapsplan for likviditet testes og oppdateres årlig av balansestyringskomiteen.

I tillegg kan banken funde seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarkedet. Forfallstrukturen fremgår i note om gjeld. Banken har trekkrettigheter på kr 170 mill. som på kort sikt er sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2023.

Likviditetssituasjonen betraktes som god.

Markedsrisiko

Med markedsrisiko mener vi risiko knyttet til rente, verdipapirer og valuta. Renterisikoen er risikoen for at banken får tap på grunn av renteutviklingen i markedet. Andelen fastrentelån i egen balanse er begrenset, og er sikret ved hjelp av rentebytteavtaler. Det meste av fastrenteinnskuddene har 12 måneders bindingstid, noe er på 6 måneders. Renterisikoen er dermed begrenset. Fastrenteinnskuddene har i tillegg en spredt forfallstruktur. Renterisikoen på obligasjonsporteføljen er moderat da denne i all hovedsak består av papirer som har korte intervall mellom rentejusteringene.

Banken har en lav til moderat risikoprofil når det gjelder verdipapirer.

Obligasjonsporteføljen består hovedsakelig av obligasjoner med fortrinnsrett (Omf) og statsgaranterte obligasjoner.

Grong Sparebank har i likhet med sammenlignbare banker lite valuta i sin balanse, og banken har heller ikke benyttet finansielle instrument som innebærer en valutarisiko for banken.

Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko mener vi risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko som vurderes særskilt.

Håndtering av operasjonell risiko skjer i stor grad gjennom bankens vedtatte policyer, rutiner og retningslinjer. Rapportering av risikonivå og eventuelle avvik skjer årlig gjennom ledelsesrapportering til styret i henhold til internkontrollforskriften.

Banken har i tillegg et eget policydokument for IKT, som beskriver fastsatte strategier og sikkerhetskrav for IKT-virksomheten. Dette dokumentet utgjør sammen med rutiner og instruksjoner bankens håndtering av risiko på IKT-området.

Banken har stort fokus på hvordan vi best kan etterleve og tilpasse oss nye lover og forskrifter. Vi har betydelig hjelp i dette arbeidet gjennom vårt eierskap i Eika Gruppen AS. Banken har lagt ned betydelige ressurser i arbeidet med bedret virksomhetsstyring i de siste årene, og det er styrets klare oppfatning at den operasjonelle risikoen er redusert i denne perioden. Det er ikke registrert operasjonelle avvik i 2023 som har påført banken vesentlige tap eller økt risikoeksponering.

ICAAP og kapitalkrav

Banken gjennomfører primært årlig ICAAP pr årsskifte. Bankens administrasjon forbereder dokumentet, og styret har diskusjoner og konkluderer på bankens kapitalbehov og tilhørende tiltak. Risiko- og revisjonsutvalget forbereder behandlingen av ICAAP i styret.

Banken benytter maler utarbeidet av Eika Gruppen (Eika VIS) som utgangspunkt for bankens risikostyring, herunder utarbeidelse av både grunnlaget for kapitalbehovsvurderingen og selve ICAAP-rapporten.

Bankens strategi og tilhørende mål og rammer gitt fra styret til adm. banksjef i policydokumenter/retningslinjer for risikoområdene har betydning for kapitalbehovsvurderingene i ICAAP, samtidig som kapitalbehovsvurderingene legger føringer for strategier og risikopolicyer.

Bankens ledelse er involvert ved utarbeidelse av ICAAP. Disse involveres i utarbeidelse av risikoanalyse og vurdering av bankens internkontroll.

Intern revisor går igjennom beregninger og metodikk for kapitalbehovsvurderingene og selve rapporten, og avgir sin erklæring vedrørende rapporten. Styret gjør deretter det endelige vedtaket som godkjenner årets ICAAP.

Aktsomhetsvurderinger

Grong Sparebank er underlagt reglene i Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), herunder plikten til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger. Redegjørelse vil bli publisert på bankens hjemmeside.

Bærekraft

Kunnskap om bærekraft hos bankens ansatte er nøkkelen til godt bærekraftarbeid og rådgivning. I 2023 har alle medarbeidere gjennomført kompetanseheving innenfor grunnleggende bærekrafts-tematikk, klimarisiko, ESG-kriterier og EUs arbeid med bærekraftig finans.

Grong Sparebank har i 2023 blitt re-sertifisert som Miljøfyrtårn. Som Miljøfyrtårn-bedrift får vi hjelp til å iverksette konkrete og lønnsomme ledelsessystemer, som har stor betydning for virksomhetens konkurransekraft i årene fremover. Dessuten får vi bekreftet at virksomhetens miljøstandard og rutiner er svært gode.

Banken er også opptatt av å utøve et samfunnsansvar, og da i første rekke gjennom en sunn og økonomisk lønnsom drift. Med dette i bunnen skal banken bidra aktivt til en positiv samfunnsutvikling i bankens markedsområder gjennom å være en aktiv medeier/pådriver/samarbeidspartner i selskaper/organisasjoner som har til formål å øke bolyst -og investeringsattraktivitet i vårt markedsområde.

3. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		38,50 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		60,50 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		109,24 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		98,96 %
e	Utestående garantiforpliktelse		77.380
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	106.573
		Aksjer	1.428.559
		Fondobligasjoner	576.348
		Ansvarlig lånekapital	779.252
	Senior obligasjoner	3.303.114	
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonærvtaler og lignende		

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektets verdi. Bankens kunder har pr 31.12.23 lån for 3.449 mill. kroner hos EBK.

Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti. Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt

lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN - Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrukk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

4. VEDLEGG: STANDARDISERT SKJEMA FOR OFFENTLIGGJØRING AV BANKENS NØKKELTALL FOR KAPITAL OG LIKVIDITET

		a		e
		31.12.2023		31.12.2022
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	1.106.844		1.004.503
2	Kjernekapital	1.199.732		1.099.080
3	Total ansvarlig kapital	1.387.562		1.223.093
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	6.184.527		5.709.214
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	17,90 %		17,59 %
6	Kjernekapitaldekning	19,40 %		19,25 %
7	Total kapitaldekning	22,44 %		21,42 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	2,00 %		2,00 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	1,13 %		2,00 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	1,50 %		2,00 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	10,00 %		10,00 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %		2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %		2,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %		3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %		7,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)			
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)			
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	14.304.058		12.989.995
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	8,45 %		8,46 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %		3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	853.710		659.521
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	623.625		606.887
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	247.856		181.714
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	375.769		425.173
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	227 %		154 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	8.734.105		7.711.439
19	Poster som krever stabil finansiering	6.436.134		5.944.200
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	136 %		130 %